

Polisi Gweithdrefnau a Gwrthdaro Buddiannau ("y Polisi")

Cyflwyniad

1. Mae'r polisi hwn yn amlinellu'r egwyddorion y disgwylir i'r Cydbwyllgor Llywodraethu ("y Cydbwyllgor"), y Gweithgor Swyddogion ("y Gweithgor"), yr Awdurdod sy'n Lletya, y cyfeirir atynt gyda'i gilydd fel "Personél Partneriaeth Pensiwn Cymru", ynghyd â chynghorwyr a chyflenwyr ("y Darparwyr") eu dilyn at ddiben adnabod, rheoli a monitro achosion o wrthdaro buddiannau mewn cysylltiad â'r ddyletswydd y maent yn ei chyflawni ar gyfer Partneriaeth Pensiwn Cymru ("y Bartneriaeth").
2. Bu'n rhaid i Awdurdodau Cyfansoddol y Bartneriaeth adnabod, rheoli a monitro achosion o wrthdaro buddiannau erioed. Mae'r broses o gyfuno cronfeydd y Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol wedi golygu bod yn rhaid i Bartneriaeth Pensiwnau Cymru hefyd ymdrin â gwrthdaro buddiannau. Nid yw hyn ond yn adlewyrchu'r ffaith y bydd gan Personél a Darparwyr y Bartneriaeth amrywiaeth o swyddogaethau a chyfrifoldebau eraill, er enghraifft fel aelodau o Gynlluniau yr Awdurdodau Cyfansoddol neu fel cynghorwr i fwy nag un o Awdurdodau Cyfansoddol y Bartneriaeth.
3. Mae gan y Bartneriaeth ddyletswydd ymddiriedol a chyfreithiol i weithredu er budd rhanddeiliaid a buddiolwyr y Bartneriaeth, ond nid yw hyn yn atal Personél a Darparwyr y Bartneriaeth rhag bod â swyddogaethau neu gyfrifoldebau eraill a allai arwain at wrthdaro buddiannau. Mae'n bwysig y dilynir egwyddorion llywodraethu da ac y gweithredir polisi gweithdrefnau a gwrthdaro buddiannau, fel hwn, i amlinellu sut y caiff gwrthdaro ei adnabod, ei reoli a'i fonitro,
4. Amcan y Bartneriaeth wrth baratoi a gweithredu'r polisi hwn yw gallu:
 - 1.1 dangos ei ymrwymiad i adnabod, rheoli a monitro achosion o wrthdaro buddiannau.
 - 1.2 glynu wrth gred y Bartneriaeth y bydd llywodraethu a thryloywder da yn sicrhau canlyniadau gwell i randdeiliaid y Bartneriaeth.
 - 1.3 parhau â gwaith y Bartneriaeth i greu fframwaith gwneud penderfyniadau a llywodraethu sy'n canolbwyntio ar sicrhau'r canlyniadau gorau i randdeiliaid y Bartneriaeth.
5. Mae'r Bartneriaeth wedi mabwysiadu diffiniad o wrthdaro buddiannau sy'n cynnwys gwrthdaro posibl, tybiedig a gwirioneddol. Mae'r Bartneriaeth yn deall efallai na fydd yn bosibl adnabod, rheoli a monitro pob gwrthdaro buddiannau posibl a thybiedig, fodd bynnag, bydd yn ymdrechu i adnabod, rheoli a monitro'r achosion hyn o wrthdaro pan fo'n bosibl.
6. Mae'r Bartneriaeth yn cydnabod bod methiant i reoli achosion o wrthdaro buddiannau yn peri risgiau materol i'r Bartneriaeth, a gall canlyniadau hyn gynnwys penderfyniadau nad ydynt er budd rhanddeiliaid y Bartneriaeth, effaith negyddol ar enw da y Bartneriaeth, a chyfeirio i gyrff rheoleiddio. Mae sawl elfen y mae angen cadw golwg arnynt a'u rheoli er mwyn gallu gweithredu'r polisi hwn yn llwyddiannus. Mae'r rhain yn cynnwys:
 - 1.4 Cyfathrebu'r cyfrifoldebau a amlinellir yn y polisi hwn mewn modd effeithiol.
 - 1.5 Adnabyddiaeth a pherchenogaeth glir o'r swyddogaethau a amlinellir yn y polisi hwn.
 - 1.6 Hyfforddiant a dealltwriaeth addas o'r swyddogaethau a'r cyfrifoldebau a amlinellir yn y polisi hwn.
7. Mae'r Polisi hwn wedi'i gynllunio i roi arweiniad i Personél a Darparwyr y Bartneriaeth, a'i ddiben yw sicrhau nad yw Personél a Darparwyr y Bartneriaeth yn gweithredu'n amhriodol. Datblygwyd y Polisi hwn gan y Bartneriaeth mewn ymgynghoriad â'r Awdurdodau Cyfansoddol. Mae rhestr o Personél a Darparwyr y Bartneriaeth ar gael i'r cyhoedd ar wefan y Bartneriaeth.

8. Mae'r Polisi hwn yn adlewyrchu cred y Bartneriaeth y bydd llywodraethu da a mwy o dryloywder yn gwella'r broses o wneud penderfyniadau ac yn esgor ar ganlyniadau gwell ar gyfer rhanddeiliaid y Bartneriaeth. Mae'n rhaid i'r Bartneriaeth geisio bod yn ymwybodol o achosion o wrthdaro buddiannau a sicrhau bod gweithdrefnau ar waith i'w rheoli. Mae'r Polisi hwn yn amlinellu'r gweithdrefnau y mae'r Bartneriaeth wedi eu mabwysiadu i wneud hyn.
9. Bydd yr Awdurdod sy'n Lletya yn gyfrifol am fonitro gwrthdaro buddiannau a sicrhau bod holl Personél a Darparwyr y Bartneriaeth yn ymwybodol o'r polisi hwn ac yn ei ddilyn. Bydd yr Awdurdod sy'n Lletya yn casglu datganiadau o wrthdaro at ei gilydd ac yn llunio a chadw cofrestr gwrthdaro buddiannau.
10. Mae'r Bartneriaeth yn cydnabod bod hyfforddiant ac addysg yn hanfodol er mwyn sicrhau canlyniadau da a bydd yn dyrannu adnoddau i sicrhau ei bod yn ymgymryd â gweithgareddau hyfforddiant ac addysg rheolaidd ynglŷn ag adnabod, rheoli a monitro achosion o wrthdaro buddiannau.
11. Sylwch fod y Polisi hwn yn canolbwyntio'n gyfan gwbl ar wrthdaro buddiannau a allai ddeillio o'r gwaith y mae Personél neu Darparwyr y Bartneriaeth yn ei wneud ar ran y Bartneriaeth. Mae Awdurdodau Cyfansoddol y Bartneriaeth yn parhau i fod yn gyfrifol am reoli'r gwrthdaro buddiannau y gallai Personél neu Darparwyr y Bartneriaeth eu hwynebu wrth wneud gwaith ar lefel Awdurdod Cyfansoddol. Yn ogystal â bodloni gofynion a disgwyliadau'r Polisi hwn, dylai Personél a Darparwyr y Bartneriaeth barhau i lynu wrth unrhyw bolisïau eraill o reoli gwrthdaro buddiannau y maent yn rhwym wrthynt. Gall hyn gynnwys polisïau cwmni neu Awdurdod Cyfansoddol neu godau ymddygiad perthnasol eraill.
12. Caiff Polisi Gweithdrefnau a Gwrthdaro Buddiannau y Bartneriaeth ei adolygu'n ffurfiol gan y Gweithgor Swyddogion yn flynyddol a'i ddiweddarau os bydd angen. Fodd bynnag, gellir adolygu neu ddiwygio'r Polisi yn amlach os bydd angen i'r Bartneriaeth ystyried canllawiau neu reoliadau perthnasol. Bydd Polisi y Bartneriaeth yn eitem flynyddol ar agenda'r Cydbwyllgor Llywodraethu, a bydd hyn yn sicrhau bod y Bartneriaeth yn darparu tryloywder llwyr ynglŷn â gwrthdaro buddiannau o leiaf unwaith y flwyddyn.

Diffinio a Dehongli

13. Mae'r Bartneriaeth, wrth lunio'r Polisi hwn, wedi dilyn yr egwyddor sylfaenol o wrthdaro buddiannau – ni ddylai dyn roi ei hun mewn sefyllfa lle mae gwrthdaro rhwng dyletswydd a buddiant neu lle mae ei ddyletswydd i un yn gwrthdaro â'i ddyletswydd i rywun arall oni chaiff ei awdurdodi'n benodol (Achos yn yr Uchel Lys – Setliad Re Thompson [1986]).
14. Mae'r Bartneriaeth wedi mabwysiadu diffiniad Deddf Pensiynau'r Gwasanaeth Cyhoeddus 2013 o wrthdaro buddiannau, sy'n datgan bod gwrthdaro buddiannau yn fuddiant ariannol neu o fath arall sy'n debygol o ddylanwadu ar y modd y mae rhywun yn arfer ei swyddogaethau.
15. Mae'r Bartneriaeth yn cydnabod y gall gwrthdaro buddiannau ddigwydd pan fydd gan Personél neu Darparwr y Bartneriaeth gyfrifoldeb neu ddyletswydd ymddiriedol yn y broses o weithredu, gwneud penderfyniadau neu reoli'r Bartneriaeth, ond y mae ganddo hefyd:
 - 1.7 Fuddiant personol neu gorfforaethol ar wahân, a all fod yn ariannol neu beidio o ran ei natur
 - 1.8 Cysylltiad arall â'r mater a allai arwain at wrthdaro posibl â'i brif gyfrifoldeb i'r Bartneriaeth. Gallai'r buddiant hwn fod oherwydd cysylltiad a gall fod oherwydd bod gan aelod o'r teulu neu gydweithiwr rwymedigaeth neu fuddiant

Polisi a Gweithdrefn

16. Er mwyn i'r Polisi hwn weithio mae Personél a Darparwyr y Bartneriaeth wedi cytuno bod yn rhaid iddynt:
 - 1.9 gydnabod gwrthdaro buddiannau a allai fod ganddynt;

- 1.10 bod yn agored â'i gilydd ynglŷn ag unrhyw wrthdaro buddiannau a allai fod ganddynt;
 - 1.11 mabwysiadu atebion ymarferol; a
 - 1.12 chynllunio ymlaen llaw a chytuno ar sut y byddant yn rheoli unrhyw wrthdaro buddiannau sy'n codi.
17. Gan gadw'r amcanion hyn mewn cof, mae'r Bartneriaeth wedi mabwysiadu'r weithdrefn ganlynol er mwyn sicrhau tryloywder llwyr a chaniatáu ar gyfer cadw cofnod manwl o unrhyw wrthdaro buddiannau o fewn y Bartneriaeth:
- 1.13 Bydd holl Bersonél y Bartneriaeth yn darparu, pan y'u penodir, ac unwaith y flwyddyn wedi hynny, ddatganiad o fuddiant a phartïon cysylltiedig a gaiff wedyn ei gadw ac a fydd ar gael yn rhwydd i holl Bersonél y Bartneriaeth ei weld ar borth dogfennau'r Bartneriaeth. Bydd angen i Bersonél y Bartneriaeth roi gwybod i'r Awdurdod sy'n Lletya ar unwaith os bydd unrhyw newid yn yr wybodaeth sydd wedi'i chynnwys yn eu datganiad, a bydd yn rhaid iddynt hefyd ddarparu cadarnhad ysgrifenedig o'r newidiadau. Ar ddechrau cyfarfodydd y Cydbwyllgor Llywodraethu bydd yn rhaid i bob Aelod o'r Cydbwyllgor ddatgan yn ffurfiol unrhyw wrthdaro buddiannau sydd ganddynt. Bydd yn rhaid i bob aelod arall o Bersonél a Darparwyr y Bartneriaeth hefyd ddatgan unrhyw wrthdaro sy'n gysylltiedig ag unrhyw eitem sydd ar agenda'r cyfarfod. Bydd yn rhaid i'r rhai sy'n bresennol yng nghyfarfodydd y Gweithgor Swyddogion ddatgan a yw eu datganiadau yr un fath â'r cyfarfod diwethaf, ac fe wneir hyn ar ddechrau pob cyfarfod y Gweithgor.
 - 1.14 Os oes unrhyw aelodau o Bersonél y Bartneriaeth o'r farn bod ganddyn nhw, neu aelod arall o gymuned y Bartneriaeth, achos o wrthdaro buddiannau yn ymwneud â phwnc penodol, mae'n rhaid iddynt roi gwybod i'r Swyddog Monitro, fel y gellir ceisio cyngor. Trwy wneud hyn, gellir gwneud nodyn yn y cofnodion o'r gwrthdaro buddiannau a'r hyn a wnaed. Gwneir cofnod hefyd yng nghofrestr gwrthdaro buddiannau y Bartneriaeth.
 - 1.15 Os oes unrhyw aelodau o Bersonél y Bartneriaeth o'r farn bod ganddyn nhw, neu aelod arall o gymuned y Bartneriaeth, achos o wrthdaro buddiannau sydd wedi codi rhwng cyfarfodydd, dylent roi gwybod i'r Awdurdod sy'n Lletya ar y cyfle cyntaf. Dylid darparu cadarnhad ysgrifenedig hefyd. Bydd yr Awdurdod sy'n Lletya yn rhoi gwybod am y gwrthdaro i Bersonél y Bartneriaeth. Gwneir cofnod yng Nghofrestr Gwrthdaro Buddiannau y Bartneriaeth hefyd.
 - 1.16 Bydd yn ofynnol i Ddarparwyr y Bartneriaeth roi manylion i'r Awdurdod sy'n Lletya am eu gweithdrefn rheoli gwrthdaro neu eu cod ymarfer proffesiynol. Rhoddir copi o'r polisi hwn i Ddarparwyr pan gânt eu penodi.
 - 1.17 Mae'n ofynnol i Ddarparwyr y Bartneriaeth gadarnhau y byddant yn datgelu i'r Awdurdod sy'n Lletya unrhyw wrthdaro buddiannau a allai godi, gan gynnwys unrhyw ymrwymïadau trydydd parti cysylltiedig.
 - 1.18 Gall unrhyw aelodau o Bersonél y Bartneriaeth a Darparwyr y Bartneriaeth nodi gwybodaeth y credant na ddylid ei rhannu y tu allan i'r Bartneriaeth a hysbysu'r Awdurdod sy'n Lletya. Gall hyn ymwneud ag unrhyw wybodaeth gyfrinachol neu sensitif megis ar gyfer penodiadau rheolwyr posibl diwygiadau i strategaethau buddsoddi neu ddatganiadau personol o wrthdaro. Yna bydd yr Awdurdod sy'n Lletya yn cynghori Personél y Bartneriaeth, gan ofyn iddynt benderfynu sut i fwrw ymlaen.
18. Bydd y Bartneriaeth yn ceisio rheoli gwrthdaro buddiannau mewn ffordd deg a chytbwys. Mae'r Bartneriaeth wedi rhoi proses uwchgyfeirio pedwar cam ar waith er mwyn rheoli yn effeithiol unrhyw wrthdaro buddiannau a ganfuwyd y mae angen eu rheoli ymhellach:

- 1.19 Gall y Bartneriaeth ofyn am ragor o fanylion am y gwrthdaro buddiannau perthnasol er mwyn sicrhau y deallir natur ac effaith bosibl hynny yn llawn.
- 1.20 Os oes angen, bydd y Bartneriaeth yn gofyn i'r Personél neu'r Darparwr perthnasol ymatal neu eithrio ei hun yn wirfoddol o'r mater y mae eu buddiannau yn gwrthdaro ag ef.
- 1.21 Os yw'r Personél neu'r Darparwr perthnasol yn amharod i ymatal neu eithrio ei hun, bydd y Bartneriaeth yn sicrhau y caiff y Personél neu'r Darparwr perthnasol e eithrio o'r mater y mae ei fuddiannau yn gwrthdaro ag ef.
- 1.22 Os bydd yr holl ymdrechion blaenorol yn methu, gall y Bartneriaeth ofyn i Personél neu Ddarparwr perthnasol y Bartneriaeth ymddiswyddo.

Bydd proses uwchgyfeirio pedwar cam y Bartneriaeth yn addas yn y rhan fwyaf o achosion. Fodd bynnag, mae'n bosibl y cyfyd sefyllfaoedd pan fo angen elfen o hyblygrwydd. Yn yr achosion hyn, bydd y Bartneriaeth yn defnyddio'i disgresiwn i sicrhau y caiff y gwrthdaro perthnasol ei reoli'n gyflym ac yn effeithiol. Er enghraifft, efallai ei bod yn amlwg o'r cychwyn cyntaf mai dim ond drwy ymddiswyddiad y Personél neu'r Darparwr perthnasol o'r Bartneriaeth y gellir rheoli gwrthdaro buddiannau yn effeithiol.

Canllawiau a Deddfwriaeth

- 19. Mae'r Bartneriaeth yn nodi nad oes deddfwriaeth benodol wedi ei darparu hyd yma gan y Llywodraeth ynglŷn â rheoli'r achosion o wrthdaro buddiannau a allai ddeillio o gyfuno cronfeydd y Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol. Fodd bynnag, wrth lunio'r polisi hwn mae'r Bartneriaeth wedi ystyried ac ymgorffori'r canllawiau a'r rheoliadau canlynol, ac mae llawer o'r rhain wedi'u bwriadu ar gyfer y Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol a'r Cynllun Pensiwn Sector Preifat, ond sydd yr un mor berthnasol i gronfeydd y Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol.
- 20. Mae Deddf Pensiynau'r Gwasanaethau Cyhoeddus 2013 yn canolbwyntio ar Fyrddau Pensiynau, ond wrth lunio'r polisi hwn mae'r Bartneriaeth wedi pwyso ar y canllawiau canlynol o'r Ddeddf: Mae'n rhaid i'r Bartneriaeth;
 - 1.23 Fod yn fodlon, adeg penodi, nad oes gan Personél y Bartneriaeth unrhyw wrthdaro buddiannau na ellir ei reoli a'i fonitro yn briodol.
 - 1.24 Bod yn fodlon o bryd i'w gilydd nad oes gan unrhyw Personél y Bartneriaeth wrthdaro buddiannau na ellir ei reoli a'i fonitro yn briodol.
 - 1.25 Ei gwneud hi'n ofynnol i Personél y Bartneriaeth, neu unigolyn a benodir maes o law, roi i'r Bartneriaeth yr wybodaeth berthnasol y mae'n rhesymol gofyn amdani i'r Bartneriaeth fod yn fodlon ar bwyntiau 20.1 ac 20.2.

Sylwer bod rheoliad 108 o Reoliadau Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol 2013 yn cymhwysu gofynion Deddf Pensiynau'r Gwasanaeth Cyhoeddus i'r Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol.

- 21. Bydd y Bartneriaeth yn parhau i ymgysylltu â'r Weinyddiaeth Dai, Cymunedau a Llywodraeth Leol a Bwrdd Cyngori'r Cynllun ac yn ystyried unrhyw ganllawiau perthnasol mewn cysylltiad â gwrthdaro buddiannau a'r broses o reoli'r rhain yn effeithiol. Bydd y Bartneriaeth yn diweddarau'r polisi hwn pan fydd angen er mwyn sicrhau ei fod yn gydnaws â chanllawiau perthnasol.
- 22. Mae'r Bartneriaeth yn cydnabod bod yn rhaid i aelodau etholedig Awdurdodau Cyfunol ystyried yn briodol 'Deg Egwyddor Arweiniol Ombwdsmon Gwasanaethau Cyhoeddus Cymru' wrth gyflawni eu swyddogaeth ddynodedig. Yn unol â chanllawiau Cynulliad Cenedlaethol Cymru, mae'r Bartneriaeth yn disgwyl i holl Personél y Bartneriaeth fod yn ymwybodol o'r deg egwyddor ac i gydnabod pwysigrwydd ac arwyddocâd

yr egwyddorion hyn wrth ymgymryd â gwaith ar ran y Bartneriaeth. Mae'r Bartneriaeth wedi ystyried yr egwyddorion hyn wrth lunio'r Polisi hwn ac mae'n nodi ei bod hi'n bwysig i Bersonél y Bartneriaeth fabwysiadu'r egwyddorion hyn i sicrhau y gweithredir y Polisi hwn yn effeithlon:

- 1.26 Anhunanoldeb
 - 1.27 Gonestrwydd
 - 1.28 Uniondeb a phriodoldeb
 - 1.29 Dyletswydd i gynnal y gyfraith
 - 1.30 Stiwardiaeth
 - 1.31 Gwrthrychedd wrth wneud penderfyniadau
 - 1.32 Cydraddoldeb a pharch
 - 1.33 Diffuantrwydd
 - 1.34 Atebolrwydd
 - 1.35 Arweinyddiaeth
23. Mae'r Rheoleiddiwr Pensiynau wedi darparu canllawiau i helpu i reoli gwrthdaro buddiannau mewn nifer o godau ymarfer a chanllawiau a gyhoeddwyd ers mis Ebrill 2005, gan gynnwys ei ganllawiau ar wrthdaro buddiannau. Roedd Adran 90A. 2G o Ddeddf Pensiynau'r Gwasanaeth Cyhoeddus 2013 yn datgan y byddai'n ofynnol i'r Rheoleiddiwr Pensiynau gyhoeddi cod ymarfer yn ymwneud â gwrthdaro buddiannau. Lluniodd y Rheoleiddiwr Pensiynau ddogfen Canllawiau Gwrthdaro Buddiannau. Mae'r Bartneriaeth yn cydnabod bod y canllawiau hyn wedi'u llunio â golwg ar Fyrddau Pensiynau, ond ystyriwyd yr egwyddorion cyffredinol a'r canllawiau wrth ddatblygu'r cod hwn. Rhoddwyd dogfen Canllawiau Gwrthdaro Buddiannau y Rheoleiddiwr i bob aelod o'r Bartneriaeth ac mae modd ei gweld trwy fynd i gyfleuster storio dogfennau ar-lein y Bartneriaeth. Gellir dod o hyd i'r codau a'r canllawiau ar wefan y rheoleiddiwr - www.thepensionsregulator.gov.uk
24. Mae adroddiad y Sefydliad Siartredig Cyllid Cyhoeddus a Chyfrifyddiaeth ar Egwyddorion Llywodraethu Cyfuno Buddsoddiadau ar gyfer Awdurdodau Gweinyddu y Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol yn nodi y bydd dechrau cyfuno cronfeydd y Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol yn cael effaith sylweddol ar swyddogaethau Aelodau pwyllgor, cynrychiolwyr, swyddogion a chynghorwyr y Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol. Mae'r adroddiad yn tynnu sylw at yr angen i ddiweddarau polisiau gwrthdaro buddiannau i adlewyrchu'r gwrthdaro newydd a allai godi yn sgil cyfuno cronfeydd y Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol. Roedd y Bartneriaeth yn disgwyl i'r Personél hysbysu eu Hawdurdod Cyfansoddol yn rhagweithiol o unrhyw wrthdaro newydd a allai ddeillio o'u gweithgareddau gyda'r Bartneriaeth. Hefyd, mae'r Bartneriaeth wedi ystyried y gwrthdaro newydd a allai ddeillio o gyfuno cronfeydd y Cynllun Pensiwn Llywodraeth Leol wrth lunio'r polisi hwn, ac mae wedi ceisio gweithredu polisiau a gweithdrefnau a fydd yn rheoli'r achosion hyn o wrthdaro.

Rhagor o Wybodaeth

25. Os oes angen rhagor o fanylion arnoch am Bolisi Gweithdrefnau a Gwrthdaro Buddiannau y Bartneriaeth, cysylltwch â partneriaethpensiwncymru@sirgar.gov.uk.